

Súd: Najvyšší súd SR
Spisová značka: 4Tdo/72/2018
Identifikačné číslo spisu: 5117010724
Dátum vydania rozhodnutia: 29.01.2019
Meno a priezvisko: JUDr. Pavol Farkaš
Funkcia: sudca
ECLI: ECLI:SK:NSSR:2019:5117010724.1

UZNESENIE

Najvyšší súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z jeho predsedu JUDr. Pavla Farkaša a sudcov JUDr. Dany Wänkeovej a JUDr. Patrika Príbelského, PhD. v trestnej veci proti obvinenému S. J. pre zločin vydierania podľa § 189 ods. 1 Tr. zák. na neverejnom zasadnutí konanom 29. januára 2019 v Bratislave o dovolaní obvineného S. J. proti uzneseniu Krajského súdu v Žiline z 13. marca 2018, sp. zn. 1To/13/2018, takto

rozhodol:

Podľa § 382 písm. c) Tr. por. dovolanie obvineného S. J. sa odmieta.

Odôvodnenie

Rozsudkom Okresného súdu Žilina (ďalej len „okresný súd“) z 9. januára 2018, sp. zn. 28T/58/2017, bol obvinený S. J. uznaný za vinného zo zločinu vydierania podľa § 189 ods. 1 Tr. zák. na tom skutkovom základe, že

- po rozchode so svojou bývalou priateľkou Mgr. J. Z., v presne nezistennej dobe v mesiaci október 2016 a z presne nezisteného miesta prostredníctvom telefonických hovorov a zaslaných SMS správ, ako aj prostredníctvom osobných stretnutí pod hrozbou podpálenia bytu alebo motorového vozidla jej rodičov, požadoval vyplatenie sumy vo výške 1.200,- Eur ako finančnú kompenzáciu za psychickú ujmu z ukončenia ich vzťahu, ktoré peniaze Mgr. J. Z. dňa 26.10.2016 v čase o 09,11 hod. vybrala zo svojho účtu vedeného v F. banke, a. s. a následne ich dňa 28.10.2016 v čase okolo 10,00 hod. odovzdala S. J. v U. na ulici T.,

- následne dňa 16.01.2017 z presne nezisteného miesta prostredníctvom telefonického hovoru, pod hrozbou podpálenia bytu alebo motorového vozidla rodičov Mgr. J. Z. a tiež pod hrozbou rozpadu manželstva jej rodičov, požadoval vyplatenie ďalšej sumy vo výške 1.700,- Eur, ako finančnú kompenzáciu za psychickú ujmu z ukončenia ich vzťahu, ktoré mu Mgr. J. Z. mala vyplatiť v piatok dňa 20.01.2017 na nestotožnenom mieste,

pričom uvedeného konania sa dopustil napriek tomu, že rozsudkom Okresného súdu Žilina sp. zn. 35T/194/2014 zo dňa 28.11.2014, právoplatným dňa 28.11.2014, bol odsúdený pre zločin týrania blízkej a zverenej osoby podľa § 208 ods. 1 písm. a), písm. b) Tr. zák.

Za to mu okresný súd uložil podľa § 189 ods. 1 Tr. zák., s použitím § 38 ods. 2, ods. 5 Tr. zák. trest odňatia slobody vo výmere štyroch rokov, na výkon ktorého ho zaradil do ústavu na výkon trestu odňatia slobody s minimálnym stupňom strázenia.

Súčasne mu podľa § 287 ods. 1 Tr. por. uložil povinnosť nahradiť škodu poškodenej Mgr. J. Z. vo výške 1.200,- Eur.

Uvedený rozsudok prvostupňového súdu napadol obvinený S. J. odvolaním, na podklade ktorého Krajský súd v Žiline uznesením z 13. marca 2018, sp. zn. 1To/13/2018, podľa § 319 Tr. por. jeho odvolanie ako nedôvodné zamietol.

Proti tomuto uzneseniu krajského súdu, ktorý bol obvinenému S. J. a jeho obhajcovi doručený 30. apríla 2018, ako aj proti rozsudku okresného súdu podal obvinený prostredníctvom obhajcu JUDr. Ľubomíra Hagaru 5. septembra 2018 dovolanie z dôvodov uvedených v § 371 ods. 1 písm. i) Tr. por.

V odôvodnení tohto mimoriadneho opravného prostriedku obvinený v podstate poukázal na predchádzajúce rozhodnutie krajského súdu v danej veci zo 17. októbra 2017 s tým, že dokazovanie po jeho doplnení neposunulo kvalitatívnu úroveň výpovede svedkyne poškodenej Mgr. Z.. Poukázal na obsah jej výpovede a namietal, že ani po vykonanom dokazovaní súhrn priamych a nepriamych dôkazov netvorí logický záver preukazujúci jeho vinu s tým, že práve Mgr. Z. bola tá, ktorá volávala v priebehu bežného kalendárneho mesiaca obvinenému niekoľko desiatokrát, pričom nedokázala logicky vysvetliť prečo sa jednoducho neprestala stretávať s ním a prečo neprestala komunikovať. Za absolútne nepreskúmateľnú považuje časť odôvodnenia, kde prvostupňový súd sa podľa jeho názoru nad potrebnú mieru snažil nezmyselnosť vyjadrení svedkyne vysvetliť v odôvodnení napadnutého rozhodnutia. Nekriticky paušalizoval nezmyselnosť tvrdení poškodenej tým, že jej údajne ambivalentné konanie je ospravedlniteľné tým, že obeť trestných činov sa tak niekedy správajú. V ďalšom poukázal vo vzťahu k odovzdaniu sumy a k písomnému potvrdeniu o ich odovzdaní, že vzhľadom na okolnosti spísania potvrdenia poškodenu vopred a jeho dobrovoľnom podpísaní odsúdeným je nutné konštatovať, že tento akt bol zo strany poškodenej Mgr. Z. aktom dobrovoľným, a preto nespadá do sféry záujmov chránených trestným zákonom. Ak poškodená popisuje, že k odovzdaniu peňazí došlo iba a výlučne na základe vyhrážok a tlaku odsúdeného, je treba skúmať, či takéto vyhrážky boli spôsobilé u poškodenej vyvolať nejaké obavy a tým aj jej aktívne konanie spočívajúce v ochote odovzdať sumu 1.200,- Eur. Vyhrážka o zhotovení fotomontáže alebo o tom, že by išiel žalovať rodičom poškodenej, že táto občasne fajčí a príležitostne pije víno, nie je možno ani objektívne ani subjektívne vnímať ako relevantný dôvod na vyplatenie peňazí.

Obvinený ďalej uviedol, že je názoru, že jeho konanie, ktoré bolo predmetom dokazovania nikdy nenaplnilo znaky trestného činu, teda nebolo protiprávne, poškodená konala na základe svojho vlastného slobodného rozhodnutia. V otázke odovzdania a prevzatia peňazí došlo medzi ním a poškodenu k uzavretiu slobodnej dohody, ktorá poškodená neuzatvárala pod tlakom vyvolaným odsúdeným, ale iba na základe jej ničím neovplyvneným vnútorným rozhodnutím.

V podstate z týchto dôvodov obvinený vidí pochybenia súdov v konaní proti nemu v nesprávnom právnom posúdení jeho konania ako zločinu napriek chýbajúcemu naplneniu základných znakov skutkovej podstaty vedených v ustanovení § 189 ods. 1 Tr. zák. a súčasne chýbajúcemu preukázaniu zavinenia z jeho strany, preto navrhol, aby Najvyšší súd Slovenskej republiky podľa § 386 ods. 1 Tr. por. vyslovil porušenie zákona z dôvodu naplnenia dovolacieho dôvodu podľa § 371 ods. 1 písm. i) Tr. por., zrušil napadnutý rozsudok Krajského súdu v Žiline, ako aj Okresného súdu Žilina a prikázal mu, aby vec v potrebnom rozsahu znovu prejednal a rozhodol.

Najvyšší súd Slovenskej republiky (ďalej len „najvyšší súd“) ako súd dovolací (§ 377 Tr. por.) posúdil vec najprv v zmysle § 382 Tr. por. a zistil, že dovolanie bolo podané obvineným ako oprávnenou osobou podľa § 369 ods. 2 písm. b) Tr. por., prostredníctvom obhajcu (§ 373 ods. 1 Tr. por.), proti rozhodnutiu, proti ktorému je prípustné [§ 368 ods. 2 písm. h) Tr. por.], v zákonnej lehote uvedenej v §

370 ods. 1 Tr. por., potom ako dovolateľ využil svoje zákonné právo podať riadny opravný prostriedok (odvolanie), o ktorom bolo rozhodnuté (§ 372 ods. 1 Tr. por.), s obsahovými náležitosťami podľa § 374 ods. 1 Tr. por. a s uvedením dôvodu dovolania podľa odseku 2 tohto ustanovenia. Dovolací súd ale zároveň zistil, že obvineným uplatnené dôvody dovolania nie sú v posudzovanej veci zjavne splnené.

V prvom rade považuje najvyšší súd za potrebné vo všeobecnej rovine pripomenúť, že z konštrukcie a štruktúry jednotlivých dovolacích dôvodov uvedených v § 371 ods. 1 písm. a) až n) Tr. por. vyplýva, že dovolanie ako mimoriadny opravný prostriedok proti právoplatným rozhodnutiam súdu je určené na nápravu výslovne uvedených procesných a hmotnoprávných chýb. Dovolanie nie je prostriedkom určeným na revíziu skutkových zistení, ktoré urobili sudy prvého a druhého stupňa [primerane pozri rozhodnutie najvyššieho súdu zverejnené v Zbierke stanovísk najvyššieho súdu a rozhodnutí súdov Slovenskej republiky (ďalej len „Zbierka“) pod č. 57/2007]. Dovolaním podaným z niektorého z dôvodov uvedených v § 371 ods. 1 Tr. por. sa nemožno domáhať preskúmania skutkových zistení, na ktorých je založené napadnuté alebo jemu predchádzajúce rozhodnutie, a ani prehodnotenia vykonaného dokazovania (pozri napr. rozhodnutie najvyššieho súdu zverejnené v Zbierke pod č. 47/2014). Výslovne to vyplýva zo znenia § 371 ods. 1 písm. i) veta za bodkočiarkou Tr. por., podľa ktorého správnosť a úplnosť zisteného skutku nemôže dovolací súd skúmať a meniť. Pritom platí, že obsah konkrétne uplatnených námietok, tvrdení a právnych názorov, o ktoré sa v dovolaní opiera existencia určitého dovolacieho dôvodu, musí skutočne vecne zodpovedať zákonnému vymedzeniu takéhoto dovolacieho dôvodu podľa § 371 Tr. por. Nestačí, ak podané dovolanie len formálne odkazuje na príslušné ustanovenie upravujúce dôvody dovolania, pokiaľ v skutočnosti obsahuje argumenty stojace mimo uplatneného dovolacieho dôvodu (pozri napr. rozhodnutie najvyššieho súdu zverejnené v Zbierke pod č. 51/2014).

Vychádzajúc z uvedeného musí najvyšší súd konštatovať, že námietky dovolateľa, na základe ktorých tvrdí, že skutok, ktorý mu je kladený za vinu nespáchal, majú skutkový charakter. Vecne teda stoja mimo ním uplatnený, ale i akýkoľvek iný ním použiteľný dovolací dôvod.

Súčasne je potrebné konštatovať, že z obsahu podaného dovolania vyplýva, že podstata väčšiny námietok dovolateľa spočíva v tom, že súd nedostatočne zistil skutkový stav a je množstvo dôvodných pochybností, aby mohol byť vyslovený jednoznačný záver o vine obvineného. Za tieto dôvodné pochybnosti považuje skutkové okolnosti, ktoré majú zásadný význam pre záver o naplnení či nenaplnení všetkých znakov skutkovej podstaty trestného činu. Má za to, že neexistuje dôkaz, ktorý by mohol jednoznačne preukázať spáchanie skutku obvineným, pričom opakovanne spochybňuje výpoveď poškodenej. Nepochybne ide o skutkové námietky, ktoré vecne nezodpovedajú nielen obvineným označenému dovolaciemu dôvodu podľa § 371 ods. 1 písm. i) Tr. por., ale ani žiadnemu z ďalších dôvodov dovolania uvedených v odseku 1 tohto ustanovenia. Námietky skutkovej povahy sú totiž uplatniteľné iba v rámci dovolacieho dôvodu podľa § 371 ods. 3 Tr. por., kedy je osobou oprávnenou na podanie dovolania výlučne minister spravodlivosti. Dovolací súd sa preto týmito skutkovými námietkami dovolateľa nezaoberal (pozri napr. rozhodnutie najvyššieho súdu zverejnené v Zbierke pod č. 14/2015).

Pokiaľ ide o obvineným namietané nesprávne právne posúdenie skutku ako zločinu vydierania podľa § 189 ods. 1 Tr. zák., treba ďalej uviesť, že dovolací súd hodnotí skutkový stav pri rozhodovaní o dovolaní, ktoré sa opiera o dovolací dôvod uvedený v § 371 ods. 1 písm. i) Tr. por., len z toho hľadiska, či skutok alebo iná okolnosť skutkovej povahy boli správne právne posúdené. Z tohto pohľadu posudzuje aj skutočnosť, či skutok, z ktorého bol obvinený uznaný za vinného, bol v tzv. skutkovej vete rozsudku vymedzený tak, aby zodpovedal znakom skutkovej podstaty príslušného trestného činu (pozri rozhodnutie najvyššieho súdu zverejnené v Zbierke pod č. 47/2008).

V tomto kontexte je potom potrebné uviesť, že argumentácia obvineného úplne prehliada, že podľa skutkových záverov prvostupňového súdu, ktoré si v celom rozsahu osvojil aj súd druhého stupňa (a to po vrátení veci na opätovné prejednanie a následne po novom rozhodnutí súdom prvého stupňa) a ktoré nemôže dovolací súd v tomto konaní skúmať ani meniť, hrozba inej ťažkej ujmy, spočívajúca vo vyhrážkach obvineného, že podpáli byt alebo motorové vozidlo rodičov poškodenej či hrozbou zavinenia

rozpadu manželstva rodičov poškodenej smerovali k tomu, aby mu boli vyplatené finančné sumy ako kompenzácia za psychickú ujmu z ukončenia ich vzťahu. Zo skutkovej vety jednoznačne vyplýva, že iného hrozbou ťažkej ujmy nútil, aby niečo konal, čím naplnil všetky znaky skutkovej podstaty zločinu vydierania podľa § 189 ods. 1 Tr. zák.

Záverom je potrebné uviesť, že odvolací súd vo svojom rozhodnutí dostatočne uviedol dôvody, pre ktoré - napriek predchádzajúcim výhradám vo vzťahu k výpovedi poškodenej Mgr. J. Z. - považoval hodnotenie jej správania, ako aj hodnotenie jej výpovede súdom prvého stupňa za prijateľné a z akých dôvodov odmietol pochybnosti o vierohodnosti výpovede tejto svedkyne. Ako v predchádzajúcom konaní, tak aj v dovolacom sa fakticky dovolateľ dožaduje nekriticky len vlastného hodnotenia dôkazov, podľa jeho požiadaviek a predstáv, čo však nenapĺňa žiadny z dovolacích dôvodov.

Tieto úvahy preto viedli najvyšší súd k tomu, že dovolanie obvineného S. J. podľa § 382 písm. c) Tr. por. na neverejnom zasadnutí odmietol.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu opravný prostriedok nie je prípustný.